

Нульові та Альтернативні гіпотези по замовчуванню:

тест на нормальність Шапіро-Вілкінсона (shapiro.test)

Нульова гіпотеза: дані нормально розподілені.

Альтернативна гіпотеза: дані не розподілені нормально

F-тест (var.test)

нульова гіпотеза: дисперсії двох вибірок однакові.

Альтернативна гіпотеза: дисперсії двох вибірок різні

t-критерій (t.test)

Нульова гіпотеза: середні вибірок однакові

Альтернативна гіпотеза: середні вибірок різні

Критерій суми рангів Уїлкоксона (wilcox.test)

Нульова гіпотеза: медіани вибірок однакові

Альтернативна гіпотеза: медіани вибірок різні

Для тестів **var.test**, **t.test**, **wilcox.test** можна поміняти альтернативну гіпотезу (і відповідно нульову) задавши значення аргументу **alternative** (наприклад **t.test(x,y, alternative="greater")** або **t.test(x,y, alternative="g")**). Цей аргумент приймає одне зі значень:

"two.sided" (по замовчуванню) - двостороння критична область,

"greater" - правостороння критична область

"less" - лівостороння критична область.

Гіпотези будуть такими:

"two.sided" (це значення по замовчуванню)

$$H_0 : \mu_X = \mu_Y$$

$$H_A : \mu_X \neq \mu_Y$$

"greater" (більше)

$$H_0 : \mu_X \leq \mu_Y$$

$$H_A : \mu_X > \mu_Y$$

"less" (менше)

$$H_0 : \mu_X \geq \mu_Y$$

$$H_A : \mu_X < \mu_Y$$

H_0 - нульова гіпотеза, H_A -альтернативна, μ_X -генеральне середнє випадкової величини X (яку представляє перша вибірка), μ_Y -генеральне середнє випадкової величини Y (яку представляє перша вибірка)

t.test (x, y = NULL, alternative = c ("two.sided", "Less", "greater"), var.equal = FALSE, conf.level = 0.95, paired = FALSE, ...)

x Числовий вектор значень.

y Числовий вектор значень (використовується для парного тесту, див. нижче).

paired Ознака парного тесту: перевіряється гіпотеза для x-y, тому вектор y повинен бути присутнім і мати довжину таку ж як і вектор x.

alternative Символьний рядок, що визначає альтернативну гіпотезу. Приймає одне зі значень:

"two.sided" (позамовчуванням) - двосторонній критична область,

"Greater" - правостороння критична область або

"Less" - лівостороння критична область.

Ви можете вказати лише першу літеру.

var.equal Логічна змінна, яка вказує на рівність дисперсій. За замовчуванням var.equal = FALSE (дисперсії передбачаються нерівними),

в цьому випадку для обчислень використовується оцінка Велч (Welch).

conf.level Довірча ймовірність.

Одновибіркові

1) параметричний

Одновибірковий t-критерій

shapiro.test(x)

t.test(x, mu = 0, alternative = "two.sided")

x: числовий вектор, що містить ваші вибіркові значення

mu: теоретичне середнє / медіанне значення. За умовчанням це 0, але ви можете змінити його.

alternative: альтернативна гіпотеза. Допустимий значення є одним з "two.sided" (за замовчуванням), "greater" або "less"

if you want to test whether the mean weight of mice is less than 25g (one-tailed test), type this:

```
t.test(my_data$weight, mu = 25, alternative = "less")
```

Or, if you want to test whether the mean weight of mice is greater than 25g (one-tailed test), type this:

```
t.test(my_data$weight, mu = 25, alternative = "greater")
```

2) непараметричний

Одновибірковий Критерій Уїлкоксона

критерій знакових рангів Вілкоксона (Wilcoxon Signed Rank Test)

критерій Уїлкоксона для залежних вибірок (Wilcoxon matched pairs signed rank test)

використовується для перевірки відмінностей між двома парними вибірками

```
wilcox.test(x, mu = 0, alternative = "two.sided")
```

Note that, the data should be distributed symmetrically around the median. In other words, there should be roughly the same number of values above and below the median.

2}

~~U критерій Манна-Уїтні (Mann — Whitney U test)~~

~~Критерій суми рангів Уїлкоксона (англ. Wilcoxon rank — sum test)~~

Двовибіркові

3) параметричний парний

Парний двовибірковий t-критерій

shapiro.test(x-y) #перевірка на нормальність різниць x-y за допомогою тесту Шапіро-Вількінсона

```
t.test(x, y, paired = TRUE, alternative = "two.sided")
```

x-y це різниця між усіма наявними парними вибірковими спостереженнями двох вибірок.

Парний t-критерій можна застосовувати тільки в тому випадку коли різниці x-y мають нормальний розподіл (особливо актуально при маленькій вибірці $n < 30$)

4) непараметричний **парний**

Двовибірковий Критерій Уїлкоксона

критерій знакових рангів Вілкоксона (Wilcoxon Signed Rank Test)

критерій Уїлкоксона для залежних вибірок (Wilcoxon matched pairs signed rank test)

використовується для перевірки відмінностей між двома парними вибірками

```
wilcox.test(x, y, paired = TRUE, alternative = "two.sided")
```

5) **параметричний непарний** (однакова дисперсія)

Непарний двовибірковий t-критерій

```
shapiro.test(x)
```

```
shapiro.test(y) # тест на нормальність Шапіро-Вілкінсона
```

```
var.test(x,y) # F-тест однорідності дисперсій (критерій Фішера)
```

```
t.test(x, y, alternative = "two.sided", var.equal = TRUE)
```

Другий варіант

```
shapiro.test(weight[group == "Man"])
```

```
shapiro.test(weight[group == "Woman"])
```

```
var.test(weight ~ group, data = my_data)
```

```
t.test(weight ~ group, data = my_data, var.equal = TRUE)
```

Якщо ви хочете перевірити, чи середнє я вага чоловіків менша, ніж середня жіноча вага, введіть це:

```
t.test(weight ~ group, data = my_data, var.equal = TRUE, alternative = "less")
```

Якщо ви хочете перевірити, чи середнє я вага чоловіків менша, ніж середня жіноча вага, введіть це:

```
t.test(weight ~ group, data = my_data, var.equal = TRUE, alternative = "greater")
```

6) **параметричний непарний** (різна дисперсія)

t-критерій в модифікації Уелча (Welch' corrected t-test)

```
shapiro.test(x)
```

```
shapiro.test(y) # тест на нормальність Шапіро-Вілкінсона
```

```
var.test(x,y) # F-тест однорідності дисперсій (критерій Фішера)
```

```
t.test(x, y, alternative = "two.sided", var.equal = FALSE)
```

7) непараметричний **непарний**

U-критерій Манна-Уїтні (Mann — Whitney U-test)

Критерій суми рангів Уїлкоксона (англ. Wilcoxon rank — sum test)

```
wilcox.test(x, y, alternative = "two.sided")
```

```
wilcox.test(weight ~ group, data = my_data, exact = FALSE)
```

wilcox.test видає попередження про те, що розраховане р-значення не є точним через наявність в даних повторюваних значень («Warning message... cannot compute exact p-value with ties»). Проблема розрахунку точних р-значень при наявності повторюваних спостережень в даних характерна для статистичних методів, заснованих на ранги. При наявності повторюваних спостережень, р-значення розраховується шляхом апроксимації розподілу критерію Уїлкоксона нормальним розподілом. Ви можете заборонити вивід попередження, додавши інший аргумент **exact = FALSE**, але результат буде таким самим.

http://r-analytics.blogspot.com/2012/05/blog-post_20.html#.Wi8aJ0pl-70

http://r-analytics.blogspot.com/2012/03/t.html#.Wi7_gUpl-70

<http://www.sthda.com/english/wiki/comparing-means-in-r>

